

надано повноважень застосовувати цей принцип – та закріпити це в спеціальному законі чи, навіть, Конституції України.

Обмеження переліку таких суб'єктів – Конституційний суд, Верховний суд України, Вищий спеціалізований суд, Верховна Рада, уряд і президент – частіше обґрунтовується тим, що всі інші суб'єкти, так би мовити, не маючи відповідної підготовки в сфері філософії права, розвиненого правового світогляду й здібностей до адекватного тлумачення правових норм і юридичних фактів, не зможуть «правильно» застосовувати цей принцип.

Інша точка зору, полягає в тому, що, з одного боку, сформулювати досконале визначення «верховенства права» та вичерпно окреслити його складові – априорі неможливо.

Це підтверджується світовим досвідом багаторічної діяльності органів конституційного контролю та судової влади в країнах із високо розвинутою правовою культурою суспільства й більш сталою правовою системою, наприклад, у ФРН, Франції, Італії, США тощо.

З іншого боку, підкреслюється, що принцип «верховенства права» повинен діяти на всіх рівнях суспільного й державного життя. Адже він, по-перше, є конституційним принципом, по-друге, вибірковість його реалізації в залежності від рівня застосування призведе не до розбудови правової демократичної держави, а до звуження її, навіть, знищення демократичних засад функціонування держави й суспільства.

Список використаних джерел:

1. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник / Пер. з рос. – Харків: Консум, 2001. – 582с.

ПРИНЦИП ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В СУЧАСНОМУ КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМІ

Жовкла Інна Володимирівна, студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ *Пустовіт Ж.М.*

Стан розвитку сучасного конституціоналізму потребує долатковий науково-теоретичної аргументації та обґрунтування що підтверджується останніми перипетіями які пов'язані з частим скасуванням парламентів до Конституційного Суду України з метою скасування, роз'яснення окремих положень Конституції України та змін до неї

На сьогоднішній день в науковій літературі з конституційного права прийнято вважати що сучасний конституціоналізм базується на п'яти основних принципах вироблених в процесі суспільного розвитку які стали світовими стандартами формування правової держави громадянського суспільства. Ці принципи по праву можна назвати витокими системи конституціоналізму. Вони забезпечують стійкий і поступальний розвиток інститутів конституціоналізму а також є базовими нормативними основами функціонального механізму сучасного українського конституціоналізму для досягнення його мети.

До них слід відносити принципи верховенства права, розподілу влад, реальності прав, свобод, обов'язків і законних інтересів людини і громадянина.

Враховуючи предмет наших тез доповідей, розглянемо принцип верховенства права, який зафіксований у ст. 8 Конституції України. Зазначений принцип у правовій державі визначає умови життєдіяльності усього соціуму, порядок створення, існування і функціонування державних органів і громадських організацій, об'єднань громадян тощо, що робить його базовим, найбільш значущим серед інших принципів конституціоналізму. Головною ідеєю принципу верховенства права є те, що не держава створює право, а право є основою в організації і життєдіяльності держави в особі її органів і посадових осіб, інших організацій [1]. А звідси випливає і твердження про те, що не держава надає права і свободи людині, а народ створює право щоб, насамперед, обмежити ним державну владу.

Принцип верховенства права утверджує абсолютну цінність людської особистості, її пріоритет над державою, природний, невід'ємний характер прав і свобод людини. Виходячи з цього, вітчизняній юридичній науці і практиці слід по-новому підійти до визначення зовнішнього виразу права, тобто до

розуміння закону і загалом законодавства. Необхідно визнати, що закон - це не продукт довільної діяльності держави, він повинен, по-перше, відповідати демократичним правовим принципам справедливості, гуманізму, демократії; по-друге, затверджувати і забезпечувати права, свободи і законні інтереси громадян; по-третє, відображати суспільні відносини, що об'єктивно склалися, не допускати їх надмірного випередження чи відставання від них. Законодавець, в тому числі і національний, має зрозуміти, що у своїй діяльності він обмежений цими закономірностями; і лише після цього можна говорити про один з істотних кроків на шляху до розбудови правової держави [2].

У економічній сфері принцип верховенства права виражається в регулюванні виробничих відносин, зокрема щодо володіння, використання і розпорядження власністю. Право повинно охопити не тільки усю сферу виробництва, але і розподілу, обміну і споживання. Об'єктивна необхідність виникнення і розвитку економічних явищ матеріально зумовлює верховенство права, на підставі і відповідно до яких ці явища виникають і функціонують. Крім того, виникнення нових виробничих відносин своєю сутністю потребує верховенства права, міцного і стабільного правопорядку і законності, успішної боротьби зі злочинністю.

У політичній системі принцип верховенства права будь-якої держави є надзвичайно важливим тому, що політична сфера життя суспільства завжди характеризується протистоянням різних політичних сил. Держава ж у політичній системі є особливою політичною одиницею. Вона покликана врегульовувати політичну боротьбу різних елементів політичної системи, забезпечувати правопорядок і законність, гарантувати права, свободи і законні інтереси громадян. Аналізуючи функціональний взаємозв'язок держави і права, переконуєшся, що він може бути двох видів, або ж верховенство держави над правом, або ж пріоритет права над державою. В реальному суспільному житті цей взаємозв'язок перебуває в постійному розвитку і видозміні, він може бути також у стані відносної рівноваги. Така діалектика у відносинах держави і права пояснює багатоманітність форм політичної системи і державної влади: від демократичної і плюралістичної політичної системи до системи особистої влади і однопартійності; від демократичного державно-правового режиму (ліберального, радикального, консервативного) до тоталітарного (фашистського, расистського).

Таким чином, принцип верховенства права посідає основне місце в розвитку держави, яка взяла курс на розбудову її як демократичної, правової. У зв'язку з цим всі зміни та доповнення до Конституції України, інших законів держави повинні розглядатись, на початковому етапі їх появи, через призму верховенства справедливого права.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Науково-практичний коментар : В.Б. Авер'янов, О.В. Батанов, Ю.В. Баулін та ін. / ред. кол. В.Я. Тацій, Ю.П. Битяк, Ю.М. Грошевой та ін. – Харків: Видавництво «Право», К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. – 808 с.
2. Козюбра М. Верховенство права і Україна / М. Козюбра // Право України. – 2012. – №1-2. – С. 30-63.

ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Полюга Альона Вадимівна, студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ *Юрковська Л.Г.*

Проголошення незалежності України поклало початок розбудови нової держави. Відмова від однополярної ідеології, в тому числі і правової, закономірно вплинула на правову систему України та на її складові елементи.

Правову систему можна визначити як цілісний комплекс правових явищ, який обумовлений об'єктивними правовими закономірностями розвитку суспільства, усвідомлений і постійно відтворювальний людьми і їх організаціями (державою) і використовується для досягнення власних цілей.

На думку Тихомирова Ю.А., поняття «правова система» являє собою структуру – інтегрований засіб цілісного юридичного впливу на суспільні